

Διδακτική στα πλαίσια του μαθήματος της Οικιακής Οικονομίας, Α' Γυμνασίου (καλή πρακτική)

E. K. Κούνα Εκπαιδευτικός ΠΕ78 ΜΑ, Μ.Εδ, elenikouna@hotmail.com

B. Γιολλάση Διευθύντρια Σχολικής Μονάδας ΠΕ06, Μ.Εδ, besyiol@yahoo.gr

1. Εισαγωγή

Στην Α' τάξη του Γυμνασίου, το μάθημα της Οικιακής Οικονομίας στο τρίτο (3ο) κεφάλαιο του βιβλίου ασχολείται με τη διατροφή και τη σημασία του ισορροπημένου διατροφολογίου. Στα πλαίσια του κεφαλαίου αυτού και ειδικότερα της ενότητας για το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα (1^η Ομάδα τροφίμων) και λαμβάνοντας υπόψη τις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών αποφασίστηκε ότι εκτός από το μάθημα μέσα στην τάξη θα αναζητηθεί η γνώση μέσω της εμπειρικής διαδικασίας. Ο ρόλος των μαθητών στην βιωματική μάθηση είναι πρωταγωνιστικός, καθώς αποτελούν οι ίδιοι το κέντρο του μαθήματος και έρχονται σε άμεση επαφή με το αντικείμενο μάθησης (Κουλαϊδής, Β., 2007· Τριλιβα, Αναγνωστοπούλου, 2008). Ας μην ξεχνάμε επίσης ότι το άτομο μαθαίνει τον κόσμο μέσα από τη συμμετοχή του σε αυτόν, δηλαδή μέσα από τις πράξεις και τις εμπειρίες του και μάλιστα σε σχέση με την διαδικασία της μάθησης αυτό σημαίνει ότι η μάθηση αφηρημένων ή και μη εννοιών όταν αυτή γίνεται εκτός πλαισίου βιώματος, οι μαθητές/τριες δυσκολεύονται να τις κατανοήσουν με αποτέλεσμα αυτές μετατρέπονται σε αδρανείς γνώσεις (Σοφός, 2015). Έτσι δίνεται σημασία στον κοινωνικό χαρακτήρα της διδασκαλίας που σε συνδυασμό με την επιτόπια διδασκαλία και βασιζόμενες στο στοιχείο της αυθεντικότητας της μάθησης δημιουργούν μία «ανοιχτή μαθησιακή κατάσταση» στην οποία ο μαθητής μαθαίνει πώς να μαθαίνει και αναπτύσσει κριτική και συνδυαστική σκέψη (Βαϊνά, 2008). Γι αυτούς τους λόγους επιλέχθηκε να πραγματοποιηθεί μία διδακτική επίσκεψη στην Γαλακτοβιομηχανία Πρώτο, ένας τοπικός πρότυπος συνεταιρισμός αγελαδοτρόφων.

2. Η διδακτική επίσκεψη

Στόχοι της διδακτικής επίσκεψης

Οι μαθητές μετά το τέλος της διδακτικής επίσκεψης να είναι σε θέση, σε επίπεδο γνώσεων να:

- δίνουν έναν σαφή ορισμό του φρέσκου γάλακτος, απαριθμούν τα διαφορετικά είδη γαλακτοκομικών προϊόντων, σε επίπεδο δεξιοτήτων να:

- επιλέγουν τοπικά προϊόντα,

σε επίπεδο στάσεων να:

- αντιληφθούν τη σημασία της επιλογής τοπικών προϊόντων για το περιβάλλον

- να εκτιμήσουν τις θετικές επιπτώσεις αυτής της επιλογής τους για την τοπική οικονομία

Η διδακτική επίσκεψη αφορά τη μετακίνηση περίπου 90 μαθητών και 4 συνοδών καθηγητών της Α' γυμνασίου στο εργοστάσιο παστερίωσης γάλακτος του Αγροτικού Συνεταιρισμού Αγελαδοτρόφων της Περιφέρειας Πατρών. Μία γαλακτοβιομηχανία που δημιουργήθηκε από αγελαδοτρόφους της περιοχής για την κάλυψη των τοπικών αναγκών σε γάλα και γιαούρτι, που υπάρχει και λειτουργεί από το 1961. Ο χρόνος που χρειάστηκε για να πραγματοποιηθεί η επίσκεψη ήταν 2 ώρες (η μετακίνηση συνολικά διήρκεσε περίπου 30 λεπτά και η επίσκεψη μιάμιση ώρα).

Εικ.1 Γαλακτοβιομηχανία Πρώτο

Στο εργοστάσιο υποδέχθηκε τους μαθητές ο τεχνικός τροφίμων και αφού τους καλωσόρισε τους εξήγησε πως λειτουργεί η βιομηχανία και κάθε πότε συλλέγεται το γάλα, τους μίλησε για τη σημασία της διατήρησης του γάλακτος στη σωστή θερμοκρασία, για τα διαφορετικά είδη παστερίωσης και ποιες είναι οι διαφορές τους, για τους ελέγχους που είναι υποχρεωμένοι από το κράτος να κάνουν και για την ποιότητα του γάλακτος που συλλέγουν. Επιπλέον αναφέρθηκε στον αριθμό των ατόμων που απασχολεί ο συνεταιρισμός, στις ειδικότητές τους και στα ωράρια που έχει κάθε ειδικότητα. Στη συνέχεια οι μαθητές είχαν αρκετό χρόνο στη διάθεσή τους για να θέσουν τις ερωτήσεις τους και για να συζητήσουν με τον υπεύθυνο διάφορα θέματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της ενημέρωσης. Η ενεργητική συμμετοχή των μαθητών με εύστοχες και ουσιαστικές ερωτήσεις οδήγησε την συζήτηση σε θέματα που δεν είχαν μέχρι τότε θιχτεί όπως η διατροφή των αγελάδων και οι διαφορές του απλού με το βιολογικό γάλα.

Στη συνέχεια οι μαθητές, αφού φόρεσαν προστατευτικά παπούτσια και σκουφάκι στα μαλλιά για την σωστή τήρηση των κανόνων υγιεινής, είχαν την ευκαιρία να ξεναγηθούν στον εσωτερικό του εργοστασίου. Μπόρεσαν να παρατηρήσουν από κοντά την δημιουργία της συσκευασίας tetra pack στην οποία τοποθετείται το γάλα, να ακολουθήσουν όλη τη πορεία του γάλακτος από το καζάνι βρασμού μέχρι την συσκευασία, να παρακολουθήσουν τους εργαζόμενους την ώρα της υπηρεσίας τους αλλά και να γευθούν στο τέλος της επίσκεψης ένα σοκολατούχο γάλα που η βιομηχανία πρόσφερε δωρεάν σε όλους τους μαθητές.

4. Συμπερασματικά

Η στάση των μαθητών απέναντι στην εμπειρία που έζησαν μέσα από την εκπαιδευτική επίσκεψη ήταν θετική και ενθουσιώδη. Από τη συμμετοχή τους στη συζήτηση και τα σχόλιά τους μετά την επίσκεψη βλέπουμε ότι βρήκαν τη διδακτική επίσκεψη ενδιαφέρουσα και ουσιαστική. Θεωρήθηκε από τους μαθητές ότι συμπλήρωσε την ενότητα του βιβλίου με ζητήματα πρακτικά αλλά και καθημερινά και οδηγήθηκαν σε μία σφαιρική και πολύπλευρη προσέγγιση της γνώσης. Η προσέγγιση των εννοιών των γαλακτοκομικών προϊόντων, δεν έμεινε μόνο στην περιγραφή με λέξεις αλλά στο πώς αυτές βρίσκουν εφαρμογή στην καθημερινότητά τους. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι με την ολοκλήρωση της διδακτικής επίσκεψης όχι μόνο δημιουργήθηκε καινούργια γνώση και εμπεδώθηκε ή διευρύνθηκε προϋπάρχουσα γνώση αλλά και ότι προϋπάρχουσες στρεβλές απόψεις και αντιλήψεις για σχετικά θέματα μετασχηματίστηκαν (Mezirow, 2006), όπως για παράδειγμα σε τι θερμοκρασία πρέπει να φυλάσσεται το γάλα.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

1. Canning-Wilson, C. (2001, February). Visual & Language Learning: is there a connection? *The weekly column, ELT Newsletter*, article 48.
2. Wright, A. (2010). Pictures for language learning, *Cambridge Handbooks for Language Teachers*, Cambridge University Press
3. Σοφός, Αλ. (2015). *Ανάπτυξη μεθοδολογίας και δειγματικών σεναρίων για τα γνωστικά αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης*, ΙΕΠ
4. Τριλιβα, Δ. & Αναγνωστοπούλου, Τ. (2008). *Βιωματική Μάθηση Ένας πρακτικός οδηγός για εκπαιδευτικούς και Ψυχολόγους*, Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική